

Warszawa, dnia 26 marca 2025 r.

ZASTĘPCA SZEFA
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Michał Syska

RPU/6715/2025 P
Data: 2025-03-28

URZĄD MIEJSKI TRZCIANKI W PŁYNEŁO
2025 -03- 28
Nr ewidencyjny 6715/25

Szanowny Pan
Witold Putyrski
Przewodniczący Rady Miejskiej
Trzcianki
Radni Rady Miejskiej Trzcianki

*Szanowny Panie Przewodniczący,
Szanowni Państwo,*

środowiska kombatanckie w ostatnich tygodniach wyrażają głębokie zaniepokojenie planami dyrekcji Szkoły Podstawowej w Białej (gm. Trzcianka, woj. wielkopolskie) dotyczącymi zmiany patrona placówki: postać ppor. Alfreda Sofki miałyby być zastąpiona nazwą: „Polska Kultura Ludowa”. Konfuzja, by użyć tego eufemistycznego terminu, wśród członkiń i członków władz krajowych i regionalnych Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych oraz licznych środowisk lokalnych wydaje się zrozumiała i zasługująca na uwagę.

Ppor. Alfred Sofka to syberyjski zesłaniec, dla którego polski mundur był drogą ucieczki z tej niehumanitarnej ziemi. Na szlaku bojowym 1 Armii Wojska Polskiego wykazał się wielkim męstwem i odwagą, za co został uhonorowany krzyżem *Virtuti Militari*. Zginął w dniu swoich 23. urodzin w walkach o Podgaje podczas krwawej operacji pomorskiej zimą 1945 roku.

Postać Alfreda Sofki łączy w sobie patriotyczne cnoty ze skomplikowanymi losami Polek i Polaków w XX wieku. Pokazuje gotowość do największych poświęceń, a jednocześnie przypomina nam o tym, że każda wojna jest nieszczęściem dla ludzkości. O tym ostatnim aspekcie przypomina pomnik poświęcony polskim żołnierzom – ofiarom zbrodni dokonanej przez funkcjonariuszy SS w Podgajach. To humanistyczne, antywojenne przesłanie wraz z osobistymi przymiotami bohatera mogłyby stanowić fundament wychowania młodego pokolenia, które nie ma już przywileju możliwości wysłuchania osobistych relacji o II wojnie światowej od jej żywych świadków i uczestników. Jest wreszcie postać ppor. Sofki i jego towarzyszy broni częścią

historii lokalnej, która powinna być w centrum uwagi w działaniach edukacyjnych.

Zmiana patrona szkoły w Białej stanowiłaby w praktyce wymazanie ppor. Sofki i wydarzeń, których jest symbolem, z lokalnej i ogólnopolskiej pamięci. Warto bowiem pamiętać, że w małych miejscowościach oraz na terenach wiejskich to właśnie placówki oświatowe są częstokroć jedynymi instytucjami kultywującymi historyczne tradycje regionu i kraju.

Zmiana patrona szkoły w Białej w 85. rocznicę pierwszych zsyłek polskich obywateli i obywateli na Syberię, w 80. rocznicę przełamania Wału Pomorskiego przez 1 Armię WP, w 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej oraz w 80. rocznicę bohaterskiej śmierci ppor. Alfreda Sofki byłaby mało chlubnym symbolem lekceważenia naszego wspólnotowego dziedzictwa.

Liczę na zainteresowanie Państwa powyżej opisaną sprawą, która może stać się również przyczynkiem do pożądanego dyskusji o kształcie polityki pamięci, w której placówki oświatowe odgrywają bardzo ważną rolę.

2 Wyżerami numer

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Alfreda Sofki' or similar, written in a cursive style.

Do wiadomości:

Zarząd Główny Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych.

